

Статистичко истражување за градежни објекти градени од страна на индивидуални сопственици

ДС_ГРАД.11А_А_МК_2021_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
	Државен завод за статистика
1.2	Организациска единица за контакт
	Одделение за индустрија, градежништво и деловни тенденции
1.3	Лице за контакт
	Наташа Ценова
1.4	Звање на лицето за контакт
	Советник
1.5	Поштенска адреса
	ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
1.6	Електронска адреса
	natasa.cenova@stat.gov.mk
1.7	Телефонски број
	+389 3295 759
1.8	Факс
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
	07/07/2021
2.2	Последна објава на метаподатоците
	07/07/2021
2.3	Последно ажурирање на метаподатоците

18/10/2022	
3	Статистичка презентација
3.1	Опис на податоците
<p>Податоци за станбени и нестанбени објекти (вредност на извршени градежни работи по видови на градба на објектите - високоградба и нискоградба, број на изградени станови во објектите за домување, корисна површина на становите во м2). За објектите се објавува податок и за видот на градежните работи (новоградба, доградба/надградба, адаптација, санација, реконструкција на објектите).</p>	
3.2	Систем на класификации
<p>Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2; Номенклатура на градежни објекти и градежни работи - НГОГР; Номенклатура на територијални единици за статистика - НТЕС, 2013.</p>	
3.3	Опфат на сектор/и
Деловни статистики	
3.4	Статистички концепти и дефиниции

Одобрение за градење е документ кој го издаваат надлежните служби во општините - единиците на локалната самоуправа, задолжени за работите од областа на урбанизмот. Тој е документ со кој се одобрува почеток на градежните активности за одреден објект и е финална фаза во процесот на планирање и проектирање на објектот. Тие издаваат одобренија за градење за објектите од втора категорија, додека за објектите од прва категорија задолжено е Министерството за транспорт и врски.

Градежен објект е секоја одвоена, самостојна функционална целина (подземна, надземна и водоградба), чија намена е однапред одредена и е трајно лоцирана на одредена територија. Според видот, градежните објекти, како дел од градежната дејност, се делат на:

- објекти од високоградба
- објекти од нискоградба

Високоградбата се занимава со изградба на објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина. Во оваа група спаѓаат сите станбени и деловни згради, односно сите згради кои се јавуваат како придружни објекти на објектите од нискоградбата и хидроградбата (станични згради, аеродромски згради, згради на трафостаници, пристаништа, силоси итн.).

Нискоградбата се занимава со изградба на објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата. Во оваа група спаѓаат објектите од типот на патишта, железнички пруги, мостови, тунели итн.

Зградите, како елементи на високоградбата, претставуваат самостојни, надземни градби кои вообичаено се составени од: темели, надворешни ѕидови и се покриени со покрив, а наменети се за различни цели, односно за трајно, постојано користење и сместување на луѓе и добра.

Градежните работи според видот се делат на новоградба, доградба/надградба, адаптација, санација, реконструкција на објектите.

- Вредност на извршените градежни работи е фактурирана вредност, без ДДВ, на реализираните (извршени) градежни работи во тековниот референтен период.

3.5 Статистичка единица

Извештајни единици се општините - единиците на локалната самоуправа, т.е. надлежните служби задолжени за работите од областа на урбанизмот во рамките на општините. Единица на набљудување е секоја градба за која се издава одобрение за градење и која е во приватна сопственост.

3.6 Статистичка популација

Статистичка популација се сите објекти од приватен карактер за кои се издава одобрение за градење во текот на референтната година.

3.7 Референтна област

- НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија),
- НТЕС 3 (статистички региони),
- НТЕС 4 (општини).

3.8 Временска покриеност

Од јануари 1952 година.	
3.9	Базен период
2019 = 100	
4	Единица на мерење
Број, м2, индекси, илјади денари.	
5	Референтен период
Година.	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
<p>Национални: Закон за државната статистика („Службен весник на РМ" бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18, 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр.31/20) https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx и Програмата за статистички истражувања за периодот 2018-2022 година („Службен весник на Република Македонија" бр.22/18, 224/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија„бр.18/20 и 300/20). https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=8</p>	
6.2	Споделување на податоци
Временска серија од јануари 1952 година.	
7	Доверливост
7.1	Доверливост - политика
<p>Податоците се индивидуални податоци, заштитени со <u>Законот за државна статистика</u> http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx.</p> <p>Податоците што се прибираат од извештајните единици преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или од други извори, се доверливи податоци и се користат исклучиво за статистички цели. Резултатот на статистичката обработка може, исто така, да генерира информации кои се сметаат за доверливи, на пример: анонимизирани индивидуални податоци, табели со многу ниско ниво на агрегација, како и сè уште необјавени податоци. <u>Политиката за статистичка доверливост</u> http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=24 ги содржи основните начела што се применуваат во Државниот завод за статистика.</p>	
7.2	Доверливост - третирање на податоците
<p>Секој индивидуален или личен податок, независно во која фаза на статистичка обработка се наоѓа, има третман на доверлив податок и може да се користи исклучиво за статистички цели. При објавување на податоците од ова истражување на агрегирано ниво, не се јавува потреба за дополнително третирање на податоците заради обезбедување статистичка доверливост.</p>	

8	Политика за објавување
8.1	Календар на објавување
	Објавувањето на податоците е во согласност со Календарот на објавување кој се подготвува еднаш годишно, пред почетокот на календарската година, а се ажурира квартално.
8.2	Пристап до Календарот на објавување
	Календар на објавување https://www.stat.gov.mk/Kalendar.aspx
8.3	Кориснички пристап
	Во согласност со Политиката за дисеминација, сите корисници имаат еднаков пристап до статистичките податоци во исто време. Податоците се објавуваат на веб-страницата истовремено за сите корисници кои се информираат од Календарот на навременост и ниеден корисник нема привилегиран третман.
9	Фреквенција на дисеминација
	Годишна.
10	Достапност и јасност
10.1	Соопштенија
	"Годишно соопштение „Извршени градежни работи и завршени станови во објекти за домување градени во индивидуална режија". http://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstenie.aspx?rbtxt=57
10.2	Публикации
	Не е применливо, податоците од СИ не се објавуваат во тематска публикација. Последна публикација: Градежништвото во Република Македонија, 2010-2014 http://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija.aspx?id=12
10.3	Онлајн база на податоци

МАКСтат база на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС.

<http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef>

Број на прегледи на табелите од МакСтат базата - 379.

10.4 Пристап до микроподатоци

Во согласност со Законот за државна статистика <http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx> (член 41) и со Политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22>, податоците што се прибрани за потребите на официјалната статистика може да се користат за научно-истражувачки цели ако не е загрозувана нивната директна или индиректна идентификација, т.е. откривањето на индивидуалноста на податокот.

Пристапот до микроподатоци евозможен само во просторија на ДЗС, а врз основа на претходно доставено и одобрено барање и потпишан договор.

10.5 Друго

- Публикации:

Статистички годишник,

<http://www.stat.gov.mk/PublikaciiPoOblast.aspx?id=34&rbrObl=37>

Регионите во Република Македонија,

http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=736

10.6 Документација за методологијата

Методолошко објаснување, национално

<http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=57&rbrObl=20>

10.7 Документација за квалитетот

Не е применливо.

11 **Управување со квалитет**

11.1 **Обезбедување на квалитетот**

Посветеноста на Државниот завод за статистика за обезбедување квалитет на производите и на услугите е содржана во:

- Законот за државна статистика <http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx> .
- Стратегискиот план на Државниот завод за статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6>
- Политиката за квалитет на Државниот завод за статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=24>

како и во постојаните напори за усогласување со Кодексот за работа на европската статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2> . Главните аспекти и процедури за управување со квалитет во фазите и потпроцесите од Статистичкиот бизнис процес модел, како и добрите практики и насоките за обезбедување квалитет се документирани во интересен документ Насоки за обезбедување квалитет на статистичките процеси.

Потребните влезни и излезни метаподатоци, како и релевантните индикатори за квалитет за одделни потпроцеси, се опишани во документот Упатство за менаџери на статистички истражувања.

11.2 **Оценка на квалитетот**

Податоците за извршените градежни работи и завршени станови се користат од страна на Владата, од страна на меѓународни организации и од страна на бизнис заедницата.

Надворешните корисници ги користат:

-индикаторите за извршените градежни работи и завршените станови кои се значаен податок за економската и монетарната политика и се показател за тековните и идните инвестиции во градежништвото

-стопанските комори, научните истражувачи, деловните субјекти и другите корисници ги користат како долгорочни показатели за креирање на нивните политики.

12 **Релевантност**

12.1 **Потреби на корисниците**

Податоците за извршените градежни работи и завршени станови се користат од страна на Владата, од страна на меѓународни организации и од страна на бизнис заедницата.

Надворешните корисници ги користат:

-индикаторите за извршените градежни работи и завршените станови кои се значаен податок за економската и монетарната политика и се показател за тековните и идните инвестиции во градежништвото

-стопанските комори, научните истражувачи, деловните субјекти и другите корисници ги користат како долгорочни показатели за креирање на нивните политики.

12.2 Задоволство на корисниците

Државниот завод за статистика ја спроведува Анкетата за мерење на задоволството на корисниците <http://www.stat.gov.mk/Dokumenti/izvestai/IzvestajAnketaZadovNaKorisnici2015.pdf>. Оваа анкета е спроведена во 2009, 2012, 2015 и последната во 2017 година.

12.3 Комплетност

Сите нивоа на агрегација за податоците за извршени градежни работи се пресметуваат и објавуваат на национално ниво.

13 Точност и веродостојност

13.1 Свкупна точност

Точноста на податоците се обезбедува со преземање на мерки за намалување на примерочните и/или непримерочните грешки, како и со дополнителна споредба и анализа на податоците пред тие да бидат објавени.

13.2 Примерочни грешки

Не е применливо (истражувањето е со целосен опфат).

13.3 Непримерочни грешки

Грешки во опфатот: Се обезбедува 100% опфат. Податоците се преземаат од месечното истражување за издадени одобренија за градење ГРАД 51.

Грешки при обработката на податоци: Во апликацијата за обработка се имплементирани правила за контроли и пресметки на излезните податоци. Грешки при неодговорот: Истражувањето е со целосен опфат, податоците се преземаат од административен регистар и не постојат грешки поради неодговор од извештајна единица. Ако постои неодговор на белег, тогаш се проверува проектната документација што се поднесува за да се добие одобрението, и оттаму се импутира податокот во базата. Стапката на неодговор на единица изнесува 0 %.

14 Навременост и точност

14.1 Навременост

T + 180.

14.2	Точност
<p>Сите податоци се објавени според роковите во Календарот на објавување и навремено проследени/испратени до Евростат.</p> <p>Временска разлика на објавување на соопштението (просечно месечно) = 0 денови.</p> <p>Временска разлика на проследување во Евростат (просечно месечно) = 0 денови.</p>	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
<p>Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално ниво НТЕС 1 и 2, и на ниво на региони НТЕС 3 ниво. Во однос на географската споредливост со останатите европски земји, исто така е обезбедена споредливост бидејќи податоците се прибираат во согласност со европските регулативи.</p>	
15.2	Временска споредливост
<p>Временска серија од 1952 година и нема прекин на временската серија. Број на референтни периоди во временската серија - 70.</p>	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
<p>Се прави споредба и анализа со податоците од истражувањето „Месечен извештај за издадени одобренја за градење“. Податоците се кохерентни.</p>	
15.4	Внатрешна кохерентност
<p>Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.</p>	
16	Трошок и оптовареност
<p>Користење на административни извори.</p>	
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
<p>Во согласност со Политиката за ревизија на податоци во ДЗС.</p> <p>http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=25</p>	
17.2	Практика за ревизија на податоците
<p>Ревизија на податоците се прави со промена на номенклатурите.</p>	
18	Статистичка обработка

18.1	Извори на податоци
<p>Податоците за ова статистичко истражување се преземаат од електронскиот систем за издавање на одобренія за градење, со директен пристап до веб-страницата на Заедницата на единиците на локалната самоуправа, а за кои се надлежни Министерството за транспорт и врски и Заедницата на единиците на локалната самоуправа. Ова статистичко истражување е со целосен опфат.</p> <p>Статистичка популација се сите објекти од приватен карактер за кои се издава одобрение за градење во текот на референтната година.</p>	
18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Годишна.	
18.3	Прибирање на податоците
<p>Податоците се од административен извор и се преземаат директно од електронскиот систем за издавање на одобренія за градење со директен пристап до веб-страница на Заедницата на единиците на локалната самоуправа, а за кои надлежни се Министерството за транспорт и врски и Заедницата на единиците на локалната самоуправа, и тоа за објектите од прва категорија и за објектите од втора категорија. Од 1 јуни 2013 одобреніята за градење се издаваат по електронски пат.</p>	
18.4	Проверка на податоците
<p>Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола. Проверка на податоците се врши по преземањето на податоците. Податокот се проверува од проектната документација што се поднесува за да се добие одобрението.</p>	
18.5	Компилирање податоци
<p>Едитирање: Податоците се преземаат од месечното истражување за издадени одобренія за градење ГРАД 51. Импутација: Се прави експертска (рачна) импутација со проверка на податоците од проектната документација. Пондери: Не се врши пондерирање на излезните податоци и не се врши пресметување на пондери.</p>	
18.6	Прилагодување
Не е применливо, не се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.	
19	Коментар
Нема коментар.	
A.1	Анекси